

Iowa, New Hampshire ve Güney Carolina Ön Seçim Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Cumhuriyetçi Parti'nin ön seçimleri 3 Ocak 2012'de Iowa eyaletinde başladı. Eski Massachusetts Valisi Mitt Romney ile eski Pennsylvania Senatörü Rick Santorum oyların %25'ini kazandı. "Caucus"² usulüyle yapılan ilk sandık seçiminde Romney'nin sekiz oy farkla birinci seçildiği açıklandı. 19 Ocak'ta yapılan resmi sonuçlara göre ise, Santorum'un 29,839, Romney'nin de 29,805 oy aldığı ve Santorum'un birinci geldiği açıklandı.³ Teksas Kongre üyesi Ron Paul oyların %21'iyle üçüncü; eski Temsilciler Meclisi başkanı Newt Gingrich ise oyların %13'üyle dördüncü oldu.⁴

İkinci seçim durağı olan New Hampshire ise Iowa eyaletine kıyasla daha liberal bir çizgide. 10 Ocak'ta "primary"⁵ usulüyle yapılan ön seçimde, New Hampshire seçmeni birinci olarak Mitt Romney'i seçti.

Oyların %39'unu alan Romney'i, %23 ile Ron Paul izledi. Eski Utah Valisi Jon Huntsman ise %17'lik oy oranı ile New Hampshire seçimlerinde üçüncü sırada yerini aldı.⁶ Iowa'da birinci olan Rick Santorum ise New Hampshire'da oyların ancak %9'unu alabildi.⁷ Cumhuriyetçi seçmen gözünde partinin muhafazakar değerlerini simgeleyen Santorum'un Iowa'da %25 civarında oy almasının en büyük sebebi Iowa eyaletindeki aşırı muhafazakarların, evanjelist Hristiyanların ve Çay Partisi mensuplarının büyük bir kısmının kendisine destek vermesiydi.

¹ <http://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1195/Seda+Kirdar>

² Cumhuriyetçilerin "caucus" usulüyle yaptıkları ön seçimlerde, partiye kayıtlı seçmenler okullarda, kiliselerde, ya da önceden belirlenmiş evlerde toplanarak, hangi adayın destekleneceğini tartışırlar. Yerel kongrelerde adayların kampanyalarını dinledikten sonra her seçmen tercih ettikleri adayın ismini kendilerine verilen boş bir kağıda yazıp oy kullanır. Cumhuriyetçi Parti her seçim bölgesindeki sonuçları tutanağa geçirir ve eyaletin resmi sonucunu açıklar.

3 Ocak tarihinde "caucus" usulüyle yapılan ön seçimde 2,250,423 seçmenin olduğu Iowa eyaletinde sadece 122,255 seçmen oy kullandı. Bu da toplam seçmen sayısının %5.4'üne tekabül ediyor. Uzmanlar oy kullanan %5.4'lük seçmenin genel sonuç ile ilgili bir fikir yürütmekte yetersiz kaldığını düşünmektedir. "The Iowa Caucus' Real Results: Hardly Anybody Voted, And Nobody Won Anything", Huffington Post, 4 Ocak 2012, http://www.huffingtonpost.com/2012/01/04/iowa-caucus-results_n_1184479.html, erişim tarihi: 8 Ocak 2012

³ 2012 Iowa Caucuses, 19 Ocak 2012, <http://caucuses.desmoinesregister.com/2012/01/19/register-exclusive-2012-gop-caucus-count-unresolved/>, erişim tarihi: 20 Ocak 2012

⁴ Republican Party of Iowa, <http://iowagop.org/>, erişim tarihi: 6 Ocak 2012

⁵ "Primary" usulü ön seçimde daha önceden kaydını yaptırmak şartıyla herkes sandık başına gidip oy kullanır. New Hampshire'da yapılan "primary" usulü ön seçimde ise kaydını yapan herkes sandık başına gidip oy kullandığı için bu seçimin sonuçlarının gerçek seçime daha yakın bir anlam ifade ettiği varsayılmaktadır.

⁶ New Hampshire Results", Decision 2012, Msnbc, http://elections.msnbc.msn.com/ns/politics/2012/new-hampshire/republican/primary/#.Tw1N_oFXnap, erişim tarihi: 11 Ocak 2012

⁷ Ibid.

21 Ocak'taki, evanjelistlerin ve koyu Protestanların yoğun olduğu Güney Carolina'da "primary" usulüyle yapılan üçüncü ön seçim ise bu sefer de New Hampshire'da beşinci gelen Newt Gingrich'i birinci çıkardı. Gingrich oyların %40.4'ünü alırken, en yakın rakibi Romney %27.8'de kaldı. Santorum ise %16.9 ile üçüncü oldu.⁸ Gingrich'in özel hayatı ile ilgili yapılan eleştirilerin Güney Carolina seçmeninin oyunu etkilemediği anlaşıyor. Gingrich'in birinci gelmesinin önemli bir sebebi Iowa'da aldığı %10'luk seçim sonucundan sonra New Hampshire'daki ön seçime aktif olarak katılmayan ve Türkiye'yle ilgili skandal sözleriyle de büyük tepki toplayan Rick Perry'nin Gingrich'ten yana yarıştan çekildiğini açıklamasıdır. Böylece Rick Perry'nin de destek verdiği Gingrich ön seçim yarışında ilk zaferini elde etmiş oldu.

Iowa, New Hampshire ve Güney Carolina'da yapılan ilk üç ön seçimin sonuçları önemli. Iowa ve New Hampshire eyaletlerinden birini kazanan adayların genelde istisnalar dışında diğer eyaletlerde de kazandığına dair bir inanış var. Örneğin John McCain 2008'de Iowa'da 4. olmasına rağmen New Hampshire'da kazanmıştı. New Hampshire zaferinden sonra da kendisine olan desteği aynı oranda sürdürmüştü. Başkan Obama'da 2008'de Iowa'da kazanınca, seçmen tabanında Hillary Clinton'a karşı kazanabileceği fikri güçlenmişti. Diğer eyaletlerdeki seçim sonuçları ne olursa olsun, Iowa'daki ve New Hampshire'daki zaferin sembolik ve psikolojik bir anlamının olduğu kesin. Güney Carolina'nın önemi ise, 1980 yılından bu yana bu eyaleti kazanan her Cumhuriyetçi aday adayının, partisinin Başkan adayı olmayı başarmasıdır.⁹ Mitt Romney Iowa'da son anda birinciliği Santorum'a kaptırsa da ilk iki ön seçim yarışında diğer adaylara büyük bir fark attı. Seçim sonuçlarının ardından New Hampshire'daki halka sesleniş konuşmasında da Başkan Obama'yı hedef alarak konuşması, kendisini şimdiden Cumhuriyetçilerin adayı olarak görerek Başkanlık seçim yarışına başladığını göstermekteydi.¹⁰ Romney'nin 21 Ocak Güney Carolina'da da favori gösterildiği ve Washington çevrelerinde artık kendisinden Cumhuriyetçilerin adayı olarak söz edildiği sırada, birinciliği büyük farkla Gingrich'e kaptırması ise seçim yarışını hareketlendirdi. Washington'daki karar alıcılar ve uzmanlar tarafından hala iddialı bir aday olarak görülme de Gingrich'in Güney Carolina'da aldığı %40.4'lük oy oranı, Romney'nin yarışta tek başına olmadığını ve ön seçim yarışını kazanmak için daha etkin bir kampanya yürütmesi gerektiğini ortaya koydu. Iowa'nın Santorum, New Hampshire'ın Romney ve Güney Carolina'nın Gingrich tarafından kazanılması, ön seçim sürecinin uzun ve yıpratıcı olacağını göstermektedir.

Güney Carolina ön seçimlerine kadar yarışı önde götüren Romney, son bir hafta içindeki gelişmelerle arka arkaya darbeler aldı. Önce, birinciliği 8 oyla kazandığı açıklanan Iowa'da oylar yeniden sayıldı ve birinciliği 34 oy farkla Santorum'a kaptırdı. Ardından, yaklaşık 250 milyon dolarlık serveti olduğu halde ortalama bir Amerikalıdan daha düşük oranda vergi ödediği iddialarına beklenen netlikte bir cevap veremedi.¹¹ Bunun üzerine vergi beyannamesini açıklayacağını duyursa da, agresif bir politika izleyen Gingrich, Romney'i halktan uzak olmakla ve şeffaf olmamakla suçlayarak Amerikalı seçmeni anlamaktan çok uzak olduğunu ifade etti. Romney, ayrıca münazaralarda diğer rakiplerinin de hücumlarına maruz kaldı. Sonuçta Çay Partisi hareketinin oldukça güçlü olduğu eyaletlerden biri olan Güney Carolina, koyu Hristiyanların şüpheyle baktığı Mormon kilisesinin üyesi olan Romney'e sırtını dönerek, son derece tartışmalı bir geçmişi olan Gingrich'i tercih etti.

Cumhuriyetçi Parti adaylık yarışının kızışmasıyla, gözler bir sonraki seçim durağı olan Florida'ya çevrildi.¹² 31 Ocak Florida da yapılacak "primary" usulü ön seçimlerde Latin seçmenlerin rolü önemli. Obama geçen seçimlerde kendisine destek veren Latinlerin ve bağımsızların oyunu olarak başkan

⁸ South Carolina State Comission Results, <http://www.enr-scvotes.org/SC/36831/64075/en/summary.html>, erişim tarihi: 23 Ocak 2012

⁹ "South Carolina Primary: 5 Counties to Watch", Chris Cillizza and Aaron Blake, The Washington Post, 21 Ocak 2012, http://www.washingtonpost.com/blogs/the-fix/post/south-carolina-primary-5-counties-to-watch/2012/01/20/gIQAceO8FQ_blog.html, erişim tarihi: 22 Ocak 2012

¹⁰ "In N.H. Primary Victory Speech, Romney Blasts Obama, Largely Ignores GOP Rivals", NPR, <http://www.npr.org/blogs/itsallpolitics/2012/01/10/145003124/in-n-h-primary-victory-speech-romney-blasts-obama-largely-ignores-gop-rivals>, erişim tarihi: 11 Ocak 2012

¹¹ "Romney Riches Are Being Seen as New Hurdle", The New York Times, Nicholas Confessore, David Kocieniewski, Michael Luo, 18 Ocak 2012, <http://www.nytimes.com/2012/01/19/us/politics/romney-riches-are-being-seen-as-new-hurdle.html?pagewanted=all>, erişim tarihi: 22 Ocak 2012

¹² Cumhuriyetçi Parti'nin eyaletlerdeki ön seçim tarihleri için; "2012 Election Central, 2012 Primary Schedule", <http://www.2012presidentialelectionnews.com/2012-republican-primary-schedule/>

seçilmişti. Bu seçimlerde de bu iki kesimin oyu belirleyici bir rol oynayacaktır. Ayrıca Florida'daki ön seçimlerde ekonomik kaygılar ön planda olacaktır. Aralık 2011 verilerine göre Florida eyaletinde %9.9 olan işsizlik oranı, ABD genelindeki ortalama %8.5'lik işsizliğin üzerinde seyretmekte.¹³

Florida'daki kamuoyu yoklamalarına bakarsak, Romney açık fark arayla birinciliği önde götürmektedir.¹⁴ Romney'nin diğer adaylara kıyasla önemli bir avantajı da uzun seçim kampanyasını finanse edecek durumunun olmasıdır. Florida'daki ön seçim kampanyasına da büyük oranlarda para aktardığı bilinmektedir. Aynı zamanda seçim kampanyasını yürüten tecrübeli kadrosu da Romney'nin sahip olduğu avantajlardan biridir. Favori konumda olan Romney'nin, liderliğini sürdürmesi için bu haftaki münazaralarda başarılı olması ve düşük vergi ödediği iddialarına karşı inandırıcı bir argüman getirmesi gerekmektedir.

Ön seçim yarışının kafaları en çok karıştıran adayı ise Newt Gingrich. Önceki anketlerde kendisine olan desteği %26'ların üstüne çıkaran Gingrich'in¹⁵ Iowa'da %13 oy alması anket sonuçlarının sandığa yansımadığını göstermişti. New Hampshire'daki seçimlerde de oyların %9'unu alan Gingrich'in bundan sonraki eyaletlerde de şansı yok gibi gözüküyordu.¹⁶ Gingrich'in 6 Mart da, yaşadığı eyalet Virginia'daki ön seçime katılmak için gerekli olan 10,000 imza sayısına ulaşamaması da kampanya takımıyla birlikte seçimlere çok iyi hazırlanmadığının bir göstergesiydi. Güney Carolina ön seçimlerinden %40.4 ile birinci gelmesi Gingrich'in düşüşe geçen performansını durdurarak, adaylık yarışını görünürde de olsa bir parça hareketlendirdi. Bununla beraber, Romney'deki kampanya finansmanının sürekliliği Gingrich'de bulunmamaktadır. Milyarder bir Las Vegas kumarhane sahibi ve İsrail yanlısı olan Sheldon Adelson'dan büyük miktarda kampanya desteği alan Gingrich'in Romney'e karşı güçlü bir duruş sergileyebilmesi için, finans desteğini sağlamlaştırması gerekiyor.¹⁷ Kampanya parasını kullanarak Romney'e karşı reklamlarla kendini dengelemeye çalışsa da, Gingrich'in Güney Carolina'daki galibiyetine ve anketlerdeki yükselişine karşın, yine de Washington çevrelerinde çok da ciddiye alınacak bir aday olmadığı konuşulmaktadır.

Romney, Mormon olması, son zamanlarda münazaralarda gösterdiği vasat performansı ve liberal bir eyalet olan Massachusetts'de valilik yaptığı dönemdeki farklı duruşu sebebiyle hala eleştiri oklarının hedefi olsa da, Cumhuriyetçi Parti'nin aday adayları arasında hala en güçlü aday olarak görünüyor. Bununla beraber son dönemdeki gelişmelerle az da olsa sarsıntı yaşamaktadır. 20 Ocak 2012 tarihli Gallup anketine göre Romney'nin ABD genelinde desteği bir hafta önceye göre %37'den %30'a düştü. Gingrich ise desteği %14'ten %20'ye yükselterek yükselişe geçti.¹⁸

Cumhuriyetçi Parti'nin ön seçim yarışı sürerken Demokrat Parti de Kasım 2012 Başkanlık seçimi için boş durmuyor. 3 Ocak'ta Iowa'da Cumhuriyetçilerin ilk ön seçiminde, Başkan Obama da Iowa eyaletindeki Demokratlara seslenerek, göreve geldiğinden beri kaydettiği ilerlemelerden bahsetti. Hali hazırdaki sorunların çözümü yolunda istikrarlı bir ilerleme gösterdiklerini ve bu süreci devam ettirmek için kendisine bir dört yıl daha şans tanımalarını istedi.¹⁹ Aynı zamanda Obama yönetiminin Arizona eyalet

¹³ "Florida Unemployment Rate Dips Below 10 Percent", Mark Holan, Tampa Business Journal, 20 Ocak 2012,

<http://www.bizjournals.com/tampabay/news/2012/01/20/florida-unemployment-rate-dips-below.html>, erişim tarihi: 23 Ocak 2012

¹⁴ "2012 Florida Republican Primary, Florida GOP Primary: Romney 41%, Gingrich 19%, Santorum 15%", Rasmussen Reports, 12 Ocak 2012, http://www.rasmussenreports.com/public_content/politics/elections/election_2012/election_2012_presidential_election/florida/2012_florida_republican_primary, erişim tarihi: 21 Ocak 2012

¹⁵ "Gingrich over Romney 26-22 in new Quinnipiac poll", National Poll taken by Quinnipiac University, <http://www.quinnipiac.edu/x1295.xml?ReleaseID=1676>, erişim tarihi: 9 Aralık 2011

¹⁶ "New Hampshire Results"

¹⁷ "A Big Check, and Gingrich Gets a Big Lift", Nicholas Confessore, Eric Lipton, The New York Times, 9 Ocak 2012,

<http://www.nytimes.com/2012/01/10/us/politics/sheldon-adelson-a-billionaire-gives-gingrich-a-big-lift.html?pagewanted=all>, erişim tarihi: 17 Ocak 2012

¹⁸ "Romney's National Lead Down to 10 Points", Gallup Daily, 20 Ocak 2012 <http://www.gallup.com/poll/152126/Romney-National-Lead-Down-Points.aspx>, erişim tarihi: 23 Ocak 2012

¹⁹ "Obama warns Iowa Democrats to gird for 'big battle'", Scott Wilson, Washington Post, http://www.washingtonpost.com/politics/obama-warns-iowa-democrats-to-gird-for-big-battle/2012/01/02/gIQAxKjJZP_story.html, erişim tarihi: 8 Ocak 2012

kongresinin göçmen karşıtı yasa çıkarmasına karşı dava açması da²⁰ başkanlık seçimlerinde Latin seçmenlerin tutumunu etkileyebilir. 2012 yılında Amerika Yüksek Mahkemesi'nin bakacağı bu dava Obama lehine sonuçlanırsa Demokratlara artı bir puan getirecektir.

2012 Başkanlık seçimlerini etkileyecek en önemli konu ekonomi olacaktır. Amerikan ekonomisi 2008 krizinin ardından ekonomik durgunluktan çıksa bile hala istikrarı tam olarak sağlamış değil. Ekonominin 2012'de yeni bir durgunluğa gireceğinden endişe ediliyor. ABD İşgücü İstatistikleri Bürosu'nun son verilerine göre Amerika'da işsizlik oranı altı ay önce, Temmuz 2011'de %9.2 iken Ocak 2012'de %8,5'e geriledi.²¹ Buna rağmen emlak sektörü toparlanabilmiş değil, piyasalarda belirsizlik var ve istihdamda belirgin bir artış yok.

Seçmenler arasında önemli bir payı olan başka bir kesim de Yahudiler. Yahudi seçmenler sayı olarak fazla olmasalar bile bağış kapasiteleri çok yüksek. Yahudi kesim, seçimlerin kazanılmasında kilit eyaletlerde bağış toplama açısından büyük önem taşıyor ve yaklaşık yüzyıldır başkanlık seçimlerinde Demokratları destekliyorlar. Bu Başkanlık seçimlerinde Yahudi seçmenlerin destekleri Cumhuriyetçi Parti'ye kayabilir. Önümüzdeki günler, Cumhuriyetçilerin ön seçim yarışı sürerken, Latinlerin ve bağımsızların yanı sıra Yahudi seçmenlerin de tavrını netleştirecektir.

ABD'de 6 Kasım 2012 tarihinde gerçekleşecek başkanlık seçimlerinde Obama'ya karşı yarışacak olan Cumhuriyetçi parti adayı son dakikada hakkında bir skandal çıkmazsa ve bundan sonraki eyaletlerde de seçim kampanyasını iyi yönetirse Mitt Romney olarak gözüktüyor. Bununla beraber, ilk üç ön seçim yarışının farklı adayları birinci çıkarması, seçimlerin tahmin edildiğinden daha uzun ve yorucu olacağını göstermektedir. Bu yüzden de Cumhuriyetçi Parti başkan adayının Obama'ya karşı yürüteceği yarışta yipranacağı unutulmamalıdır. 12 Ocak 2012 tarihli Gallup anketine göre Cumhuriyetçilerin %31'i Romney'i başkanlık yarışında Obama'ya karşı yarışacak aday olarak görüyor.²² Romney'i ise %16 ile Gingrich izliyor. Obama ile Romney karşılaştırıldığında da yüzdelerin birbirine çok yakın olduğu, Obama'nın Romney karşısında %45.1'e karşı %46.9'luk bir üstünlüğü olduğu görülüyor.²³ Bu seçim yarışından kimin galip çıkacağı, önümüzdeki günlerin hangi adayı öne çıkarıp, hangisini düşüşe geçireceği dikkatle takip edilecektir. Bu anket sonuçları karşısında Demokratlar ve Cumhuriyetçiler ise kamuoyu nezdinde fark yaratabilmek için daha kapsamlı kampanya stratejilerine yöneleceklerdir.

²⁰“Should the Supreme Court Rule Arizona's Immigration Law Unconstitutional?”, US News Politics,

<http://www.usnews.com/opinion/articles/2011/12/12/should-the-supreme-court-rule-arizonas-immigration-law-unconstitutional>, erişim tarihi: 9 Ocak 2012

²¹“Unemployment Rate Falls to 8.5 Percent”, Bureau of Labor Statistics, Trading Economics, <http://www.tradingeconomics.com/united-states/unemployment-rate>, erişim tarihi: 11 Ocak 2012

²²“Majority of Conservatives See Romney as 'Acceptable'”, Gallup Daily, <http://www.gallup.com/poll/election.aspx>, erişim tarihi: 12 Ocak 2012

²³“General Election Romney vs. Obama”, RCP Poll Average, RealClearPolitics, http://www.realclearpolitics.com/epolls/2012/president/us/general_election_romney_vs_obama-1171.html, erişim tarihi: 12 Ocak 2011